

Vereniging Haptonomische Zwangerschapsbegeleiders VHZB

pre- en postnatale begeleiding van ouders en hun kind

www.vhzb.nl

Beroepsprofiel

haptonomische zwangerschapsbegeleiders,

**pre- en postnatale begeleiding van ouders
en hun kind**

Voorwoord

In dit beroepsprofiel staat beschreven wat de haptonomisch zwangerschapsbegeleider (voortaan hzb-er genoemd) doet en voor welke taken zij verantwoordelijk is. Het is geschreven door leden van de Vereniging Haptonomische Zwangerschapsbegeleiders VHZB, pre- en postnatale begeleiding van ouders en hun kind (voortaan VHZB genoemd). Het is allereerst voor de beroepsgroep van hzb-ers ontwikkeld. Daarnaast kan het buiten de beroepsgroep gebruikt worden door derden, zoals cliënten, zorgverzekeraars, verloskundigen, gynaecologen, consumentenorganisaties, overheid en dergelijke. Het beroepsprofiel vormt de grondslag voor het opstellen van eindtermen van de beroepsopleiding(en), het ontwikkelen van gedragsregels, richtlijnen, tuchtrecht en klachtrecht voor de beroepspraktijk. Het is tevens een omschrijving van deskundigheden en beroepsactiviteiten van de hzb-er.

Indeling Beroepsprofiel

Het beroepsprofiel bestaat uit vijf hoofdstukken. Hoofdstuk 2 omschrijft wat het beroep van haptonomisch zwangerschapsbegeleider inhoudt. Hoofdstuk 3 gaat over de samenwerking met andere disciplines binnen de gezondheidszorg. Daarna wordt in hoofdstuk 4 het beheer, voorlichting, public relations, dossierhantering en praktijkvoering beschreven. In hoofdstuk 5 komt het onderhouden en bevorderen van de deskundigheid aan bod. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6 de ontwikkeling van het beroep haptonomisch zwangerschapsbegeleider beschreven. Tot slot is er een begrippenlijst en een overzicht van de opleidingen.

Hierbij willen we dank zeggen aan de volgende personen en instanties: het bestuur van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH) voor het mogen gebruiken van hun beroepsprofiel als basis voor dit document, aan mevrouw W.Pollmann-Wardenier voor het gebruik van haar tekst uit “*Verkenningen in de haptonomie*”, uitgegeven in 1986 door A.W. Bruna te Utrecht en de Academie voor Haptonomie te Doorn voor het gebruiken van een groot deel van de doelen en eindtermen van de vervolgopleiding haptonomische zwangerschapsbegeleiding.

Dit beroepsprofiel is een document in ontwikkeling en kan door de Algemene Leden Vergadering, ALV van de VHZB, op voordracht van het bestuur, periodiek bijgesteld worden om zo nieuwe inzichten en aanvullingen een plaats te bieden.

Ter wille van de leesbaarheid is gekozen voor de vrouwelijke vorm, waar zowel zij als hij gebruikt kan worden. Verder is, eveneens ter wille van de leesbaarheid, de volledige naam “haptonomisch zwangerschapsbegeleider, pre- en postnatale begeleider van ouders en hun kind”, afgekort tot “haptonomisch zwangerschapsbegeleider of hzb-er”.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Omschrijving van het beroep haptonomisch zwangerschapsbegeleider	5
2.1	Theoretische achtergrond.....	5
2.2	Theoretische onderbouwing.....	5
2.3	Haptonomische zwangerschapsbegeleiding.....	6
2.4	Haptonomisch zwangerschapsbegeleider	7
2.5	Haptonomie in de verloskunde	7
2.6	Opleiding tot haptonomisch zwangerschapsbegeleider	7
2.7	Plaatsbepaling van het beroep in de gezondheidszorg	8
2.8	Doelgroep van de haptonomische zwangerschapsbegeleiding	8
2.9	Proces van de haptonomische zwangerschapsbegeleiding	9
3	Samenwerking met andere disciplines binnen de gezondheidszorg	10
3.1	Taken	10
3.2	Samenwerken met collega haptonomisch zwangerschapsbegeleiders	10
3.3	Samenwerken met haptotherapeut	10
3.4	Samenwerken met beroepsbeoefenaren uit andere disciplines	10
4	Beheer	10
4.1	Voorlichting	10
4.2	Public Relations	11
4.3	Dossierhantering	11
4.4	Praktijkvoering.....	11
5	Onderhouden en bevorderen van deskundigheid	12
6	Ontwikkeling van het beroep haptonomisch zwangerschapsbegeleider	12
Bijlage A	Begrippenlijst	13
Bijlage B.	Opleidingen.	15

1 Inleiding

De VHZB is in 2003 opgericht.

Het doel van de vereniging is:

- a. Positioneren van de haptonomische zwangerschapsbegeleiding in de zorg rondom zwangerschap en geboorte.
- b. Stimuleren en opzetten van wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van haptonomische zwangerschapsbegeleiding van ouders en kind vóór, tijdens en na de geboorte.
- c. Bevorderen en bewaken van de kwaliteit van de haptonomische zwangerschapsbegeleider o.a. door te stimuleren dat hzb-ers nascholingen volgen. De vereniging onderhoudt om die reden nauwe contacten met de opleidingen.
- d. Samenwerken, kennis overdragen en informatie uitwisselen. De vereniging werkt samen met de relevante beroepsopleidingen en organisaties en stimuleert het uitwisselen van informatie en het overdragen van kennis tussen de leden. Op deze manier wil de vereniging de kwaliteit van het werk van de hzb-er waarborgen en verbeteren.

Kwaliteitsbeleid

Het formuleren van een beroepsprofiel is een eerste stap in de ontwikkeling van een kwaliteitsbeleid. Dit maakt duidelijk wat haptonomische zwangerschapsbegeleiding inhoudt. Het geeft aan wat hzb-ers doen en op welke kwaliteiten zij kunnen worden aangesproken. De ethische normen, waar de hzb-er zich aan dient te houden, worden separaat omschreven in een ethische code.

Elk lid van de VHZB dient zich aan dit beroepsprofiel te houden en verklaart zich er mee akkoord.

2 Omschrijving van het beroep haptonomisch zwangerschapsbegeleider

2.1 Theoretische achtergrond

Haptonomische zwangerschapsbegeleiding is die begeleidingsvorm waarbij de hzb-er de ouders uitnodigt om, al voor de geboorte, contact te maken met hun kind door het affectief aan te raken, welkom te heten en te bevestigen.

De begeleiding richt zich op de veranderingen in de relatie van de ouders tijdens de zwangerschap. Het kindje dat op komst is neemt naarmate de zwangerschap vordert een steeds grotere plek in binnen die relatie en in het eventuele gezin. Met ondersteuning van de hzb-er bereiden de ouders zich voor op de geboorte en de tijd daarna. Het uitgangspunt is te zoeken naar ieders eigenheid en een appèl te doen op de natuurlijke en krachtige vermogens van zowel de moeder, haar partner als hun kind om contact te maken met elkaar. Er wordt aangesloten bij de emotionele beleving, het gevoelsniveau van beide partners en hoe zij op affectieve wijze met elkaar om kunnen gaan. Haptonomische zwangerschapsbegeleiding is individueel waardoor deze uitermate gericht toegesneden kan worden op de wensen en mogelijkheden van beide partners en hun kind.

Haptonomie is na WO II in de jaren vijftig van de vorige eeuw gegrondvest door F.Veldman. Door zijn ervaring met mensen in existentieel bedreigende omstandigheden en hun emotionele reacties hierop heeft hij zijn leven gewijd aan de ontwikkeling van deze menswetenschap over affectiviteit. In de oude Griekse filosofieën en de toenmalige filosofische, medische en psychologische literatuur vond hij inspiratie bij onder andere het gedachtegoed van F.J.J.Buytendijk, J.Bastiaans en A.A.A. Terruwe, Thomas van Aquino en de Franse filosoof Merleau-Ponty. De haptonomie gaat in tegen de gedachte van Descartes die ervan uitgaat dat het lichaam uitsluitend een machine is en volgens bepaalde wetmatigheden werkt, het zogenaamde robotmodel. Deze laatste gedachte beheerste in de vijftiger jaren van de vorige eeuw het denken van de Westerse mens. Haptonomie gaat uit van de fundamentele menselijke vermogens om contact te leggen, geraakt te worden en gevoelsverbinding aan te gaan met anderen waarbij het affectief aanraken een belangrijk middel is. Het biedt tevens een ontwikkelingsmodel voor de mens, gestoeld op de mens als geheel, waarbij rede en affectiviteit van groot belang zijn. Voor een harmonische, optimale ontwikkeling is de affectieve bevestiging onontbeerlijk. Haptonomie is niets nieuws, maar in onze Westerse cultuur zijn wij deze menselijke vermogens minder gaan herkennen en beleven. Het gevolg is een verarming van menselijke contacten, een rationalisering van de benadering en aanraking van mensen en een samenleving waarin we onze medemens, zeker in de zorg, geen recht doen. De hzb-er richt zich juist op de affectieve bevestiging van beginnend leven en zeer jonge kinderen en op de relatie tussen de ouders en hun kinderen. Deze ervaring is een voorwaarde voor het kind om later zelf in staat te zijn zijn affectieve contacten aan te gaan en te onderhouden.

2.2 Theoretische onderbouwing

Binnen het vak van haptonomische zwangerschapsbegeleiding worden 4 constituerende begrippen gebruikt uit de haptonomie:

1. *'Hapsis'*
2. *'Bevestiging'*
3. *'Bevestigende ontmoeting'*
4. *'Bevestigend aanraken om in contact te komen met de ander'*

Voor uitleg van deze begrippen: zie de begrippenlijst in bijlage A.

Er zijn drie grondvormen van bevestiging:

1. De eenvoudige bestaansbevestiging: het aanvaarden en erkennen van het bestaan van een individu.
2. De rationele bestaansbevestiging, naast 1, tevens bekrachtiging van zijn capaciteiten en waarden als sociaal functionerend mens.
3. De affectieve zijnsbevestiging, de specifiek haptonomische affectieve waardering en bevestiging van de andere mens. Naar aard en wezen vereist de zijnsbevestiging, *onvoorwaardelijk* een speciaal gevoelsvol aanrakend contact. Dit specifieke contact initieert van meet af aan zekerheid en vertrouwen.

Voor het verstaan van de visie van Veldman is ook de bestudering van het werk van Buytendijk van belang, omdat deze zijn stempel heeft gedrukt op de lichamelijke opvatting binnen de antropologische geneeskunde, die ook Veldman hanteerde.

“Algemene theorie der menselijke houding en beweging- als verbinding en tegenstelling van de fysiologische en de psychologische beschouwing”, Buytendijk, F.J.J., 1964, uitgeverij Standaard-boekhandel, Utrecht/Antwerpen,

De uitwerking van de theorie van de haptonomie is het best toegankelijk in het standaardwerk *“Levenslust en Levenskunst”*, Zin, inhoud en betekenisverlening aan het persoonlijke leven binnen de menselijke samenleving; F. Veldman, 2007, uitgeverij van der Veer Media, Blaricum.

2.3 Haptonomische zwangerschapsbegeleiding

De haptonomische zwangerschapsbegeleiding richt zich mede op het verlangen naar geborgenheid, door op een specifieke wijze zicht te geven op de emotionele ontwikkeling van de mens. Zoals lichamelijk leven om voeding en verzorging vraagt, zoals de intelligente vermogens hun aanbod en training moeten krijgen, zo geldt dit ook voor de emotionele ontwikkeling. Deze ontwikkeling is vanaf het eerste levensmoment, de conceptie, afhankelijk van de mate en de kwaliteit van tast- en gevoelservaringen.

Haptonomische zwangerschapsbegeleiding is geen techniek, maar richt zich op het ontwikkelen en uitbouwen van de meestal in aanvang aanwezig zijnde natuurlijke gevoelens van de moeder voor haar kind en van de partner voor zijn kind, via de moeder. Het scheppen van dit affectieve klimaat en de gevoelsmatige acceptatie van het kind heeft belangrijke gevolgen. Zonder affectie is er geen bevestiging en daarmee geen harmonische ontwikkeling mogelijk.

Het aanspreken van de tastgevoeligheid, die gericht is op de ontmoeting met het kind, en de emotionele vertedering die hiermee gepaard gaat, brengt wetmatig een vertedering en versoepeling van de spierspanning teweeg. Er ontstaat een andere regulatie van de tonus, waardoor de buik en bekkenbodempanden verzachten. Hierdoor worden buik en bekkenbodempanden in de goede actieve spanning gebracht, waardoor de baring soepel kan verlopen. In de haptonomie wordt uitgegaan van het bestaan van een band tussen bewegen worden en bewegen. Beoogd wordt de moeder een goede gevoeligheid te geven voor de processen in haar eigen lijf, zodat ze op dit gevoel durft te vertrouwen en het leert te volgen. Deze gezonde aandacht voor haar eigen lijf opent de weg voor een natuurlijke en affectieve bevalling waarin de moeder haar kind ‘vrij’ geeft als hun beider uur gekomen is (naar *‘Verkenningen in de Haptonomie’*; W.Pollmann-Wardenier, 1986, uitgeverij Bruna, Utrecht).

De doelen van de begeleiding

1. Het bevorderen van de sensitiviteit van de ouders ten opzichte van hun kind en van het kind ten opzichte van de ouders, maar ook tussen de ouders onderling.
2. Het stimuleren van het affectieve contact met het kind.
3. Aandacht geven aan de zich nieuw ontwikkelende relatie tussen het kind en zijn ouders en tussen de ouders onderling.
4. Het leren integreren van het kind in de lichaamsbeleving van de moeder tijdens de zwangerschap.
5. Zicht geven op de fysieke en psychische veranderingen van zowel de moeder als de partner en de invloed die dat heeft op elkaar.
6. Het begeleiden en bevestigen van de partner in zijn specifieke rol in de fase voor, tijdens en na de geboorte.
7. Leren omgaan met last en pijn tijdens zwangerschap en geboorte.
8. Het voorbereiden van de ouders op een zo natuurlijk mogelijk geboorteproces. De geboorte is daardoor een actief samenspel tussen ouders en hun kind.
9. Het contact voor, tijdens en na de geboorte tussen de ouders onderling en hun kind bevestigen en verdiepen.
10. Het leren ingaan op de initiatieven tot contact die uitgaan van het kind.

2.4 Haptonomisch zwangerschapsbegeleider

De hzb-er werkt op basis van de inzichten en de fenomenen van de haptonomie. De hzb-er heeft een beroepsopleiding afgerond aan één van de volgende instituten:

- De Academie voor Haptonomie in Doorn,
- Het Centre international de recherche et de développement de l'Haptonomie in Parijs,
- Synergos in Amersfoort,
- Wetenschappelijk instituut voor haptonomie in Grave.

Daarnaast heeft de hzb-er een afgeronde hbo-opleiding in de (geestelijke) gezondheidszorg of in het welzijnswerk. Maar ook een afgeronde mbo-opleiding in de (geestelijke) gezondheidszorg of welzijn met drie jaar aantoonbare en relevante werkervaring kan voldoende basis zijn.

2.5 Haptonomie in de verloskunde

De wijze waarop de verloskundige met de moeder, haar ongeboren kind en de partner contact maakt en de wijze waarop zij hen daarbij benadert en aanraakt is van groot belang.

Bij een affectieve benadering door de verloskundige verandert de lichaamsbeleving van de moeder. Dit uit zich onder andere in een verlaging van de spiertonus waardoor de pijn aanvaardbaar wordt. Dit initieert een gevoel van autonomie, basiszekerheid, basisveiligheid en zelfvertrouwen. De gevolgen voor de betrokkenen zijn duidelijk en het proces van zwangerschap, baring en kraambed zal geoptimaliseerd worden. Dit haptonomisch naderen en contact maken gaat uit van een wezenlijke ontmoeting tussen alle betrokkenen en nodigt hen uit om zelfstandig deel te nemen aan het hele proces.

2.6 Opleiding tot haptonomisch zwangerschapsbegeleider

De opleidingsinstituten hebben als doel om op te leiden tot deskundigheid in het haptonomisch begeleiden van ouders en hun kind voor, tijdens en na de geboorte. Dit wordt zowel theoretisch als in een praktische scholing aangeboden.

Beroepscompetenties

1. Beschikken over kennis, inzicht en vaardigheden met betrekking tot de haptonomie.
2. Beschikken over specifieke kennis, inzicht en vaardigheid met betrekking tot het haptonomisch begeleiden van ouders en kind voor, tijdens en na de geboorte.
3. Kunnen reflecteren op persoonlijke ontwikkeling en eigen handelen.
4. Beschikken over kennis, inzicht en vaardigheden met betrekking tot de verschillende fasen in het begeleidingsproces.
5. Beschikken over relevante kennis en inzicht in het signaleren van medische, psychologische en of sociale problemen voor, tijdens of na de geboorte.
6. Beschikken over relevante kennis met betrekking tot de anatomie van het bekkengebied
7. Beschikken over relevante kennis met betrekking tot de fysiologie en pathologie van de baring.
8. Beschikken over relevante kennis met betrekking tot de psychologie en psychopathologie van de zwangere en de kraamtijd.
9. Beschikken over relevante kennis met betrekking tot de psychologie en pathologie van de pasgeborene, de partner en eventuele andere kinderen in het eerste jaar na geboorte.
10. Beschikken over relevante kennis met betrekking tot de hechtingstheorie, het belang van een juist evenwicht tussen gehechtheid en autonomie en de ontwikkelingspsychologie van het kind.
11. Beschikken over kennis met betrekking tot sociaal - culturele invloeden op bevruchting, zwangerschap, bevallen, rol- en taakverdeling van de ouders.
12. Beschikken over kennis en vaardigheden met betrekking tot rouwverwerking.
13. Kunnen samenwerken met en eventueel rapporteren aan een verloskundige, huisarts, medewerker van de ouder- en kindzorg, gynaecoloog of andere disciplines.
14. Inzicht hebben in de verantwoordelijkheden en de grenzen van de begeleiding
15. Inzicht hebben in de affectieve omgang van de ouders met hun pasgeborene en de ouders onderling
16. Inzicht hebben in de zakelijke aspecten van het opzetten van een praktijk in de haptonomische zwangerschapsbegeleiding.

2.7 Plaatsbepaling van het beroep in de gezondheidszorg

De hzb-er kan zelfstandig worden geconsulteerd, maar ook kunnen cliënten vanuit verschillende disciplines binnen de gezondheidszorg naar de hzb-er worden verwezen. De Vereniging Haptonomisch Zwangerschapsbegeleiders, de VHZB heeft als doel, om de haptonomische zwangerschapsbegeleiding te bevorderen en relevante nascholing te bieden. Daarnaast wil de VHZB de haptonomie de plek geven die haar toekomt; zij wil de haptonomie integreren in de gezondheidszorg en voornamelijk in de verloskunde en de vroege jeugdzorg. Belangrijk daarbij is dat vertegenwoordigers van de haptonomie samenwerken en krachten bundelen. Dat betekent ook dat aangetoond moet worden dat de haptonomie binnen het proces van kinderwens, zwangerschap, geboorte en ouderschap van toegevoegde waarde is. Inmiddels is er een wetenschappelijk onderzoek gestart naar deze toegevoegde waarde. De verwachting is dat dit onderzoek binnen afzienbare tijd verder voortgezet kan worden. De VHZB zet zich tevens in om de begeleiding van een hzb-er vergoed te krijgen door de zorgverzekeraars.

2.8 Doelgroep van de haptonomische zwangerschapsbegeleiding

De doelgroep is de zwangere vrouw en haar partner. De hzb-er stemt af op de geaardheid van de stellen en op hun ontwikkelings- en verdiepingsmogelijkheden.

2.9 Proces van de haptonomische zwangerschapsbegeleiding

Om een idee te geven waar de begeleiding in de verschillende fases op gericht is, volgen hieronder ter illustratie tien verschillende fases.

Eerste ontmoeting in de zwangerschap

De ouders worden begeleid om affectief in contact te treden en kennis te maken met hun kind. De reactie van het kind op dit contact is direct te voelen en wekt vaak verwondering bij de ouders.

Tweede en derde ontmoeting

Het contact met het kind wordt uitgebouwd. De ouders leren hoe zij het kind uit kunnen nodigen om hun handen op te zoeken waarna het zich daarin kan nestelen.

Eventueel is er in deze fase ruimte voor het betrekken van de oudere kinderen in het gezin bij het contact met dit nieuwe broertje of zusje. In deze fase geeft de hzb-er de partner praktische handvatten om de moeder te steunen in het dragen van hun kind.

Vierde en vijfde ontmoeting

In deze fase bereiden de ouders zich voor op de geboorte van hun kind. De zwangerschap vordert en de belasting voor de moeder wordt groter. Het kind groeit en ontwikkelt zich. De ouders leren samen omgaan met pijn. Ze leren hoe zij het kind kunnen activeren om te participeren in de geboorte en hoe zij ook tijdens de geboorte in contact kunnen blijven met hun kind.

De geboorte

Er is aandacht voor het belang van het eerste uur na de geboorte waarin de ouders en het kind weer verder kunnen kennismaken. Aan het kind kan de ruimte gegeven worden om zelfstandig de moederborst te zoeken en te vinden. Het wordt daarbij aangesproken op de eigen autonomie door en in de handen van de ouders. De ouders leren hoe ze kunnen communiceren met het pasgeboren kind en hoe ze kunnen inspelen op zijn veranderende behoeften.

Vorbereiden op de kraamtijd

Er wordt ondermeer gekeken hoe het kind gedragen wordt. Wat vertellen de verzorgende handen en hoe kunnen deze koesterend en veilig zijn. Mag het kind ook huilen of eigenlijk niet? Hoe is de onderlinge verbondenheid en het respect voor ieders eigenheid daarin? Begrippen die te herkennen zijn in voelbare, liefdevolle en bevestigende aanwezigheid en affectieve aanraking.

Zo wordt er voorbereid op een voortzetting van het affectief bevestigend contact waarbij naast het bieden van veiligheid ook de ontwikkeling van vrijheid en autonomie haar eigen plaats krijgt.

Begeleiding bij verlies en rouwverwerking

Als op enig moment tijdens de begeleiding verlies geleden wordt, bijvoorbeeld in de vorm van een miskraam of een te vroeg geboren kindje, is de begeleiding er op gericht ruimte te maken voor gevoelens van beide ouders opdat een helend rouwproces zijn aanvang kan nemen. Ook wordt er in de begeleiding ruimte gemaakt voor de verwerking van gevoelens die ontstaan als de toekomstige ouders besluiten of moeten besluiten afscheid te nemen van hun kinderwens.

Rond zes weken na de geboorte

Er is aandacht voor de veranderingen die deze geboorte voor elk van de ouders met zich heeft meegebracht: voor hun nieuwe rol in het leven, voor veranderingen binnen hun relatie. Heeft ieder zijn of haar plek weer kunnen vinden? Het is ook een moment om terug te blikken: hoe hebben zij deze periode in hun leven ervaren? Door hier bewust aandacht aan te geven kunnen zij de periode van zwangerschap en geboorte verwerken.

3 Samenwerking met andere disciplines binnen de gezondheidszorg

3.1 Taken

De hzb-er

- hanteert met betrekking tot verwijzing naar andere disciplines de gedragsregels uit de beroepscode hzb-er van de VHZB;
- handelt overeenkomstig de doelstellingen van de VHZB met betrekking tot verwijzing, met inachtneming van de mogelijkheden en grenzen van zijn eigen werkterrein, bevoegdheid en professionele verantwoordelijkheid;

3.2 Samenwerken met collega haptonomisch zwangerschapsbegeleiders

De hzb-er

- overlegt waar nodig en heeft geregeld intervisie met collega hzb-ers over methoden en werkwijzen van haptonomische zwangerschapsbegeleiding met het oog op de kwaliteit van de begeleiding en levert een bijdrage aan de ontwikkeling daarvan;
- levert een bijdrage aan de onderlinge samenwerking door onder andere intervisie en onderlinge consultatie.
- houdt haar werk overdraagbaar door systematisch cliëntendossiers bij te houden en houdt zich aan de richtlijnen van de privacywetgeving.

3.3 Samenwerken met haptotherapeut

De hzb-er

- kent de mogelijkheden en grenzen van het werkterrein en verwijst waar nodig door naar een haptotherapeut, in overleg met de cliënt(en). Zoals ook een haptotherapeut in geval van zwangerschap kan verwijzen naar een hzb-er.

3.4 Samenwerken met beroepsbeoefenaren uit andere disciplines

De hzb-er

- initieert en/of neemt zonedig deel aan inter-/multidisciplinair overleg ten aanzien van de begeleiding van cliënten.

4 Beheer

4.1 Voorlichting

De hzb-er

- geeft voorlichting, informatie of advies over de inhoud van haptonomische zwangerschapsbegeleiding aan verschillende groepen waaronder verwijzers, opvoeders en cliënten;
- geeft informatie over de mogelijkheden en grenzen van de begeleiding aan relevante zorgverleners, zorgverzekeraars, ziektekostenverzekeraars en zorginstellingen;
- geeft informatie over haar taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- neemt desgewenst deel aan presentaties, workshops of scholingsactiviteiten voor verschillende doelgroepen.

4.2 Public Relations

De hzb-er

- gebruikt relevant en effectief PR materiaal;
- voert een actief PR beleid, zowel om de eigen praktijk te promoten als de hzb in het algemeen.

4.3 Dossierhantering

De hzb-er

- beheert, met het oog op tijdig en doelmatig reageren op aanmeldingen voor haptonomische zwangerschapsbegeleiding, de instroom van gegevens van cliënten en is verantwoordelijk voor administratie, archivering en uitstroom van begeleidingsgegevens;
- houdt een methodisch opgezet cliëntendossier bij met inachtnaam van de regels van privacy binnen het wettelijke kader en de uitgangspunten van de beroepsprofiel van de VHZB;
- houdt het werk overdraagbaar door het systematisch bijhouden van cliëntendossiers.

4.4 Praktijkvoering

De hzb-er draagt zorg voor

- een tijdig en doelmatig reageren op aanmeldingen voor haptonomische zwangerschapsbegeleiding;
- een goed beheer van werkruimte en materiaal;
- beschikbaarheid en onderhoud van materiaal;
- doelmatigheid, veiligheid en hygiëne met betrekking tot gebruik van werkruimte en materiaal;
- een optimale werksfeer in de zin van veiligheid en privacy.

5 Onderhouden en bevorderen van deskundigheid

De hzb-er

- ziet de evaluatie van zijn begeleiding en handelen als een noodzakelijk en wezenlijk kwaliteitsinstrument om het eigen handelen als begeleider kritisch te bezien en te verbeteren;
- blijft zijn kennis en kunde op het eigen vakgebied ontwikkelen ondermeer door het behalen van relevante certificaten voor nascholing;
- neemt deel aan congressen, symposia, nascholingscursussen, workshops en dergelijke die een relatie hebben met het eigen vakgebied;
- verdiept zich in relevante vakliteratuur en publiceert waar mogelijk zelf over het vakgebied of geeft lezingen;
- bevordert zijn deskundigheid door te participeren in intervisie- dan wel supervisiegroepen en door open te staan voor collegiale consultatie;
- levert indien mogelijk inhoudelijke bijdragen aan de eigen beroepsvereniging.

6 Ontwikkeling van het beroep haptonomisch zwangerschapsbegeleider

De hzb-er levert bijdragen aan:

- profilering en professionalisering van het eigen beroep;
- voorlichting en informatie over het eigen beroep;
- plaatsbepaling van het eigen beroep ten opzichte van andere beroepen;
- activiteiten van de beroepsvereniging van de VHZB;
- wetenschappelijk onderzoek.

Bijlage A Begrippenlijst

Affecten

Gevoelens die warmte of koude brengen in ons hart. Het zijn gevoelens waarmee we gebonden zijn aan afzonderlijke mensen, dieren, planten, dingen, gedachten, inzichten, gebeurtenissen. Gebonden doordat we vanuit ons innerlijk die afzonderlijke zaken waarderen; positief of negatief.

Affectiviteit

Het vermogen van de mens om zich in gevoelsbetrokkenheid toe te wenden tot een ander en met die ander een betrekking aan te gaan zonder claim of eis.

Affirmatie

Bevestiging

Authenticiteit

De mens ervaart zichzelf zoals hij in wezen is.

Autonomie

Onafhankelijkheid, zelfstandigheid.

Basis

Het gebied onderaan de romp, waar de wervelkolom oprijst uit het bekken. Wanneer hier steun gegeven wordt, zal een mens zich oprichten en zich tot zijn kruin gesteund weten. Basissteun geeft niet alleen lijfelijke steun, maar brengt een mens ook psychisch in balans en geeft gemoedsrust.

Basiszekerheid

Op basis van een bevestigd bestaan voelt een mens dat hij zich vanuit zijn eigenheid kan oprichten en kan uitreiken naar de omringende wereld.

Bevestiging

Laten voelen dat het bestaan van de ander en dus ook van het kind gewaardeerd wordt en dat hij als goed wordt ervaren, hiermee wordt een positieve bekrachtiging gegeven. Dit heeft een activerende en vitaliserend effect op ieder mens.

Het '*a-priori van menswording zonder alternatief*' vormt de kern van de bevestigingsleer van Terruwe. Terruwe ontwierp daarmee het beeld van de '*psychische menswording*' (uit: Terruwe, A.A.A., De frustratie neurose, 3^e druk, Roermond 1972).

Fenomenen

Verschijselen die waar te nemen zijn en betrekking hebben op de menselijke vermogens tot het aangaan van contact met de ander.

Hapsis

Gevoel, grondbeginsel van leven, fundament van de intelligentie.

Haptonomie

De leer van de affectieve omgang tussen mensen. De grondlegger is de Nederlander Frans Veldman. Haptonomie bestudeert op fenomenologische wijze *het voelen en het verband met het gevoelsleven, in contact zijn met onszelf en de wereld om ons heen, ons staan in het leven en in relaties, verbondenheid, liefde, verantwoordelijkheid, en hoe dit alles tastbaar – te maken – is* (uit: Plooi, E., Haptotherapie, praktijk en theorie, 2005)

Het Griekse woord "hapto" betekent: "ik raak aan, vestig een verbinding", "nomos" verwijst naar "regels, wetten".

Haptotherapie

Een therapeutische begeleiding in situaties waarin er sprake is van een achtergebleven of geblokkeerde ontwikkeling van de mens door het ontbreken van of een tekort aan bevestigende stimuli in zijn omgeving.

Ontmoeting

Een ontmoeting bestaat uit:

- elkaar tegenkomen;
- elkaar zien;
- tot elkaar spreken en naar elkaar luisteren;
- elkaar iets aandoen (positief of negatief).

In een ontmoeting gebeurt iets, er wordt iets ervaren. In de hzb wordt de ontmoeting gebruikt als aanduiding van een afspraak, bijeenkomst.

Prenataal

Voor de geboorte.

Postnataal

Na de geboorte

Vertrouwen en veiligheid

Voor een kind ontstaat vertrouwen wanneer de ouders hem laten weten dat hij zich in zichzelf veilig kan voelen. Dit doen zij door de basis van hun kind te ondersteunen en door hem te laten voelen dat zij met gerichte aandacht om hem heen zijn. Een kind kan dan vrijuit bewegen.

Bijlage B. Opleidingen.

Academie voor Haptonomie

Jan Ligthartlaan 1, 3941 BG Doorn
Tel: 0343-515178/532244
fax : 0343-518158
Email: info@haptonomie.nl
Website: www.haptonomie.nl

Internationaal Centrum voor Onderzoek en Ontwikkeling van de Haptonomie (CIRDH)

BP 10022, 75921 Paris cedex 19
Tel: 0033 (01) 42 01 68 20
Email: cirdh@orange.fr
Website: www.haptonomy.org

Synergos,

Regentesselaan21, 3818 HH Amersfoort
Tel: 033-4638817
Email: info@synergos.nl
Website: www.synergos.nl

Wetenschappelijk instituut voor haptonomie

Korte Rogstraat 2B, 5361 GJ Grave
Tel. 0486-473227
Email: info@haptonomie.com
Website: www.haptonomie.com